

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.5.2026

Hallituksen esitys rahoituslain III vaiheen uudistukseksi

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

25.5.2026

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Kannanotot lakiesitykseen lyhyesti

Rahoituslain III vaihe jatkaa vinoutunutta ja vakavasti virheellistä rahoituksen jakamista

- **Rahoituslain perusta on kokonaisuutena rahoitusperiaatteen vastainen**, eli rahoitus ei vastaa lainkaan palveluiden järjestämisen kustannustasoa alueellisesti.
 - Rahoitusmalli ”ylirahoittaa” (suhteessa kokonaisrahoituksen tasoon) toisia alueita ja kannustaa näin julkistalouden näkökulmasta tehottomienkin ratkaisujen ylläpitoon; nämä alueet tekevät jo nyt mittavia ylijäämiä, tarjoavat palveluita asukkailleen ilman asiakasmaksuja, ja tulisivat saamaan rahoituslain III vaiheen uudistuksen jälkeenkin valtakunnassa parhaiten kehittyvän rahoituksen.
 - Rahoituksen vakavien vinoumien vuoksi muualla Suomessa on alueita, jotka ovat sopeuttaneet kaiken mahdollisen, perivät asiakasmaksuja täysimääräisesti ja näiden rahoituskehitys on rahoituslain III vaiheen uudistuksen jälkeenkin kaikkein heikointa ja johtaa väistämättä kyvyttömyyteen saavuttaa talouden tasapainoa sekä kestävämmään uusien alijäämien kertymiseen.
- Edellä kuvattu tilanne, jota rahoituslain III vaihe jatkaa, on **merkittävä perustuslaillinen ongelma** → perustuslaillisuus edellyttää rahoitusperiaatteen toteutumista myös alueellisesti (mm. oikeuskanslerin päätös 23.4.2025).

Rahoitusmallin esitetty III vaihe perustuu yhä perustuslaillista yhdenvertaisuutta vaarantavaan rahoituksen jakamiseen

Perustuslaillisuuden näkökulmasta keskeisen **rahoitusperiaatteen vastaisen tilan osoittaa yksiselitteisesti valtiovarainministeriön laskelmat 30.4.2026; "Hyvinvointialueiden talouden näkymät 2027 -2030" (ks. taustamuistion taulukko 4, tässä diasarjassa dia 11).**

- alueiden eriytyminen on täysin kestävämmällä tasolla;
- jo v. 2026 tilanne on sellainen, että yksi alue voisi kasvattaa kulujaan 19 %:a ja toisen alueen tulisi vähentää kulujaan 24 %:a saavuttaakseen talouden tasapainon v. 2026 loppuun mennessä.
- Kolmessa vuodessa 43 %-yksikön erot alueiden talouden tasapainotuksessa osoittavat yksiselitteisesti rahoitusperiaatteen toteutumattomuuden ja rahoituksen jaossa olevat vakavat virheet.
- Rahoituslain III vaiheen esitys ei tule muuttamaan em. vakavasti suomalaisten yhdenvertaisuutta rikkovaa kehitystä alueiden välillä.
- **Peruuttamattomien virheiden kertautuminen on pysäytettävä siksi aikaa, että parlamentaarisen työryhmän työskentelyn pohjalta saamme lopullisen rahoitusmallin valmiiksi.**

Siihen saakka tulisi ottaa käyttöön yksinkertainen ja ennustettava rahoitusmalli, kuten alueiden sosiodemografisia piirteitä enemmän painottava malli.

Rahoituksen ongelmat tiiviisti

- **Jatkaa edelleen alueiden jakautumista kahteen kastiin.**
 - Toisilla varaa kasvattaa palveluita, poistaa asiakasmaksuja jne.
 - Toisilla täysimittaiset toimet päällä ja rahat eivät silti riitä.
- **Ei ole arvioitu asukasluvun ja olosuhdetekijöiden merkitystä rahoituksen perusteena.**
 - Olosuhdetekijät subventoivat merkittävästi Helsinkiä ja Uudenmaan hyvinvointialueita.
- **Ei ehkäiset "sekundaarivaurion" syntymistä.**
 - Vaikeassa tilanteessa olevilta alueilta aika loppuu kesken eikä tässä esitetyt toimet (ns. perälauta) ei ole riittäviä estämään pysyviä vaurioita.
- **Tärkeintä olisi tässä tilanteessa estää sekundaarivauriot mahdollisimman hyvin.**
 - Rahoituksesta osa tulee varata käytettäväksi arviointimenettelyissä vaikeassa tilanteessa olevien alueiden tukemiseen kun samalla on arvioitu rahoituksen olevan puutteellista.
 - Kuntoutumiseen (ennakoivaan, vaikuttavuuteen kannustavaan rahoitusmalliin) on vielä matkaa, mutta sinne ei päästä jos osalla alueita vaurio johtaa aivokuolemaan.
- **Tavoitteena pitäisi olla, että kaikki alueet pystyvät kuntoutumaan toimintakykyisiksi.**

**Rahoituksen vakavat virheet eivät ole
korjautumassa esitetyllä lakimuutoksella**

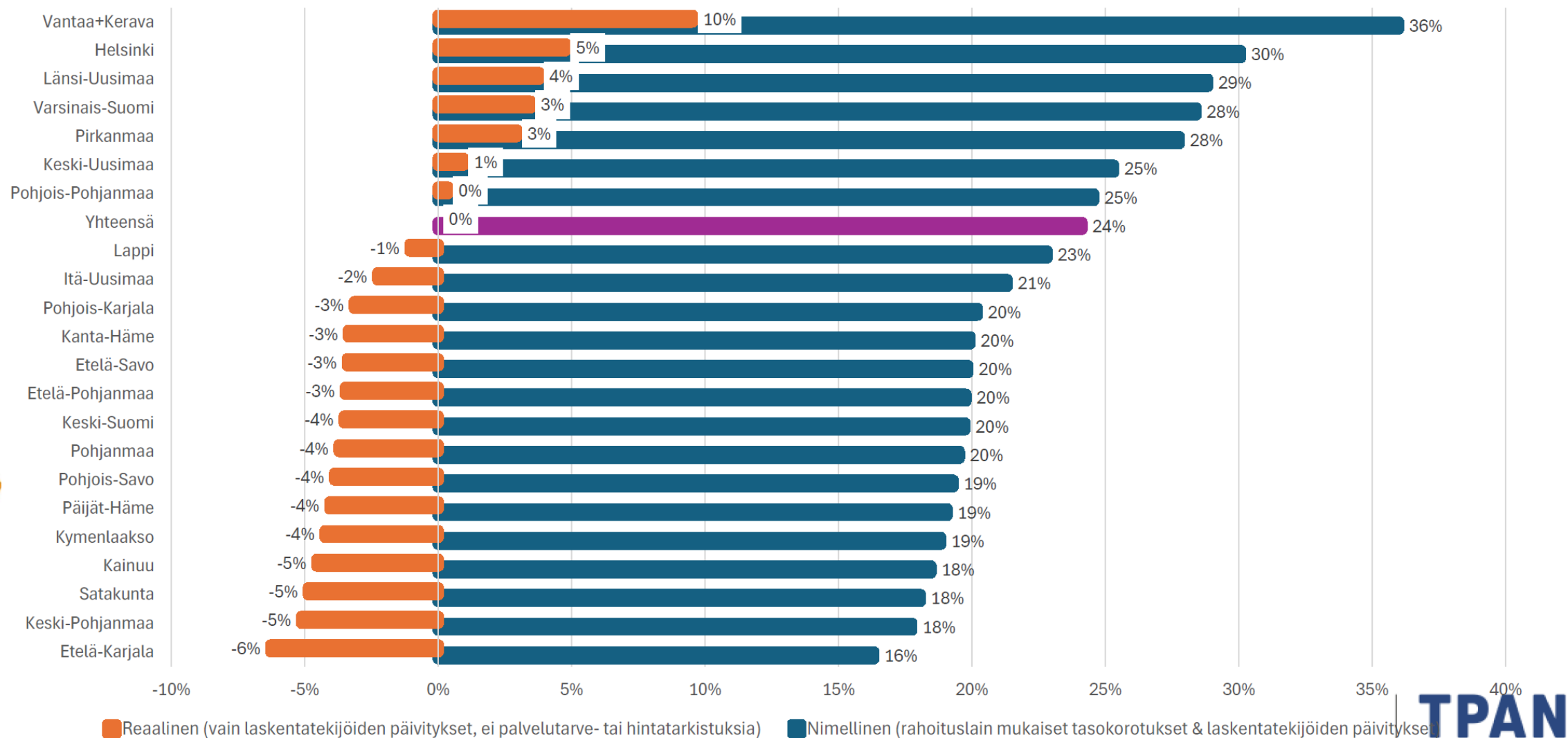
Esimerkki Etelä-Karjalasta

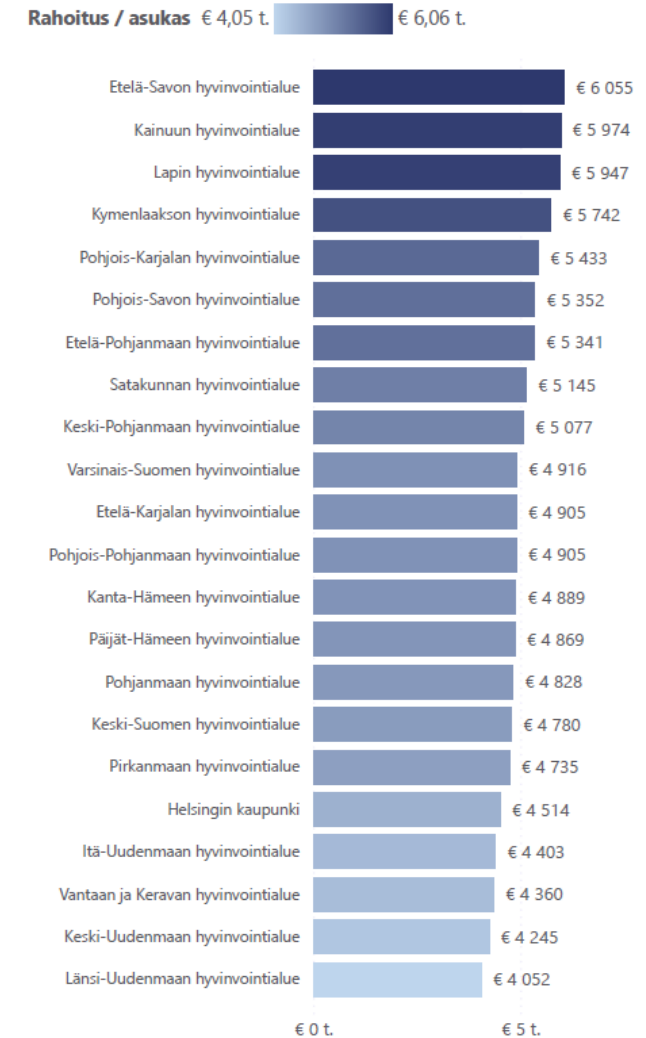
ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Laskennallisen sote-rahoituksen muutos 2022-2026

Itäisessä Suomessa Etelä-Karjalassa rahoitus poikkeaa täysin palvelutarpeesta; ero v. 2026 Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan välillä 1 150 e/asukas → Etelä-Karjalalle tämä ero tarkoittaa kokonaisuutena **143 miljoonaa euroa/vuosi** vähemmän rahaa.

Lopullinen rahoitus 2026, eur/asukas

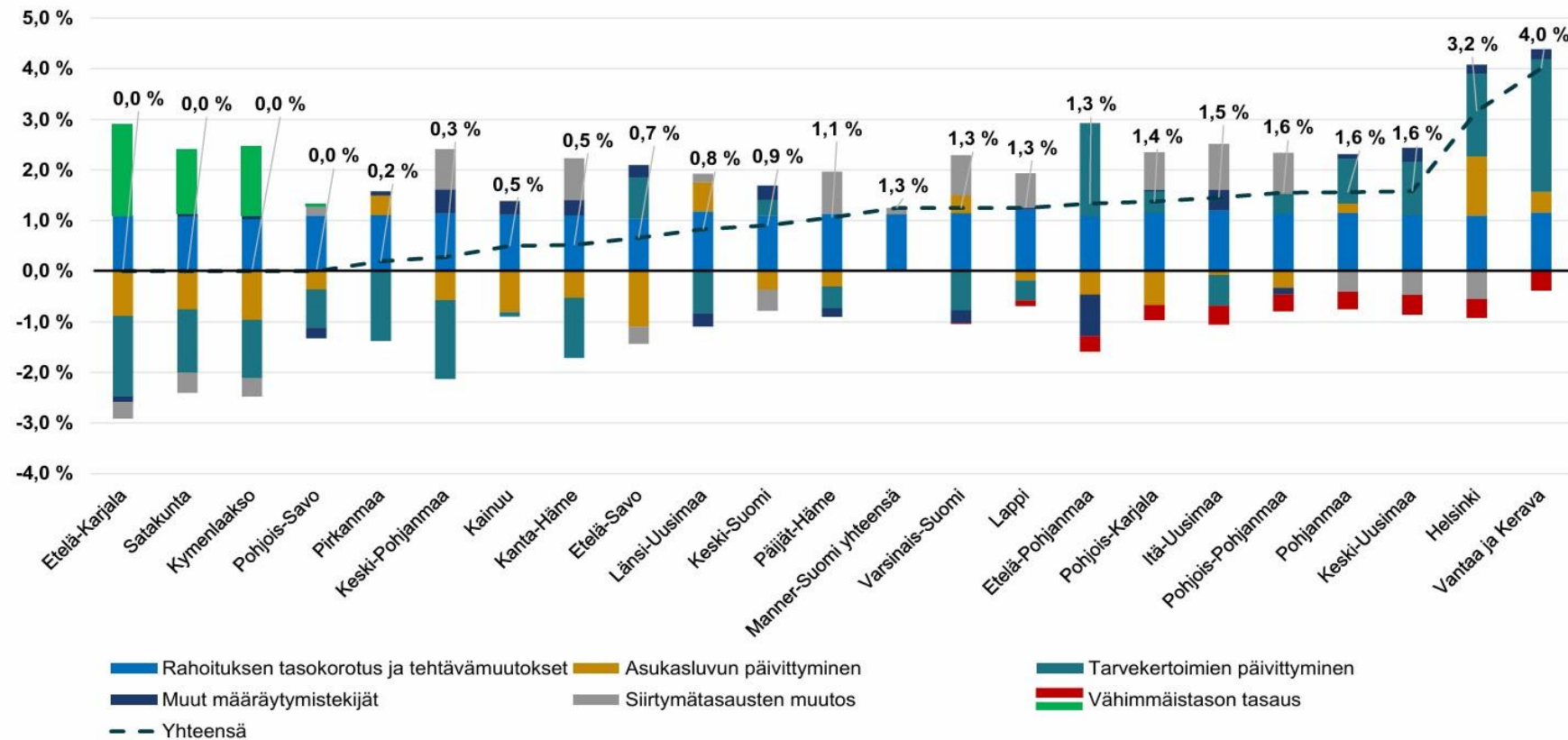

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Esitetyn uudistuvan rahoitusmallin vääristymät ja alueelliset erot ovat edelleen kestämättömiä

VM 30.4.2026

Hyvinvointialueiden rahoituksen muutokset osatekijöittäin 2026–2027

Yhteenveto hyvinvointialueiden vuoden 2027 rahoituksesta										
					Rahoitukseen sisältyvä					
Hyvinvointialueko	Hyvinvointialue	Asukasluku 2025	Vuoden 2026 rahoitus yhteensä, euroa (18.12.2025)	Laskennallinen rahoitus vuonna 2027, euroa	Vuoden 2027 rahoitus yhteensä, euroa	jälkikäteistarkistus yhteensä vuonna 2027, euroa	Vuoden 2027 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen muutos vuodelle 2027, euroa	Rahoituksen muutos vuodelle 2027, prosenttia	Yli/ alijäämä v.25
31	Helsinki	694 392	3 087 972 688	3 097 121 793	3 185 582 390	99 564 242	4 588	97 609 701	3,2 %	169me
32	Vantaa ja Kerava	291 723	1 263 353 019	1 318 770 626	1 313 999 420	42 575 912	4 504	50 646 401	4,0 %	107me
33	Länsi-Uusimaa	506 379	2 034 511 719	2 051 439 727	2 051 439 727	66 648 628	4 051	16 928 008	0,8 %	128me
34	Itä-Uusimaa	99 584	437 740 462	463 121 496	444 122 530	15 048 158	4 460	6 382 067	1,5 %	-13me
35	Keski-Uusimaa	207 551	878 977 062	883 241 307	892 886 488	28 701 221	4 302	13 909 426	1,6 %	8me
2	Varsinais-Suomi	497 800	2 432 515 178	2 515 599 853	2 462 937 940	81 285 336	4 948	30 422 761	1,3 %	121me
4	Satakunta	210 112	1 086 939 427	1 058 426 137	1 086 939 427	34 415 397	5 173	0	0,0 %	43me
5	Kanta-Häme	168 957	828 385 922	833 637 211	832 696 310	26 969 733	4 928	4 310 389	0,5 %	24me
6	Pirkanmaa	548 910	2 582 609 832	2 587 696 164	2 587 696 164	83 615 188	4 714	5 086 332	0,2 %	125me
7	Päijät-Häme	204 522	996 294 252	1 040 153 328	1 006 898 841	33 611 206	4 923	10 604 589	1,1 %	-9me
8	Kymenlaakso	156 198	904 018 461	853 617 980	904 018 461	27 663 864	5 788	0	0,0 %	-11me
9	Etelä-Karjala	124 238	613 543 402	602 432 748	613 543 402	19 599 680	4 938	0	0,0 %	-12me
10	Etelä-Savo	128 144	783 434 950	757 935 655	788 615 420	24 507 782	6 154	5 180 470	0,7 %	3me
11	Pohjois-Savo	248 512	1 331 700 508	1 331 048 875	1 331 700 508	42 951 797	5 359	0	0,0 %	5me
12	Pohjois-Karjala	161 418	880 663 215	943 916 494	892 787 273	30 484 027	5 531	12 124 058	1,4 %	12me
13	Keski-Suomi	273 731	1 310 331 045	1 312 806 827	1 322 208 415	42 543 584	4 830	11 877 369	0,9 %	-53me
14	Etelä-Pohjanmaa	189 474	1 014 477 958	1 031 128 640	1 028 029 744	33 372 712	5 426	13 551 786	1,3 %	-17me
15	Pohjanmaa	179 555	862 910 936	871 244 017	876 383 374	28 315 362	4 881	13 472 437	1,6 %	17me
16	Keski-Pohjanmaa	67 498	343 861 421	356 432 849	344 829 262	11 539 414	5 109	967 841	0,3 %	10me
17	Pohjois-Pohjanmaa	417 939	2 051 875 414	2 091 836 426	2 083 682 199	67 779 859	4 986	31 806 785	1,6 %	57me
18	Kainuu	69 193	416 043 808	418 115 805	418 115 805	13 572 986	6 043	2 071 997	0,5 %	6me
19	Lappi	176 215	1 047 590 800	1 100 348 714	1 060 692 714	35 852 550	6 019	13 101 914	1,3 %	4me
	Manner-Suomi yhteensä	5 622 045	27 189 751 480	27 520 072 673	27 529 805 812	890 618 638	4 897	340 054 332	1,3 %	

Taulukko 4. Arvio vaadittavasta aluekohtaisesta kustannusten kehityksestä, jotta alijäämät olisivat katettuna tavoitevuotena 2026, 2027, 2028 tai 2029.

Alue	Muutos 2024	Muutos 2025	Muutos 2026	Muutos 2027	Muutos 2028	Muutos 2029
Keski-Suomi	4,8 %	-0,7 %	-24,3 %	-8,4 %	-3,8 %	-1,8 %
Etelä-Karjala	4,6 %	1,1 %	-13,9 %	-5,0 %	-2,6 %	-1,5 %
Kymenlaakso	6,4 %	1,5 %	-11,6 %	-3,9 %	-2,0 %	-1,2 %
Itä-Uusimaa	6,8 %	0,1 %	-22,4 %	-7,2 %	-2,4 %	-0,3 %
Pohjois-Savo	2,8 %	0,9 %	-5,8 %	-0,7 %	0,6 %	1,2 %
Etelä-Pohjanmaa	4,3 %	1,0 %	-9,0 %	-1,4 %	0,5 %	1,2 %
Etelä-Savo	2,0 %	0,3 %	-5,2 %	-0,2 %	0,8 %	1,2 %
Lappi	3,8 %	-0,1 %	-12,6 %	-2,4 %	0,3 %	1,3 %
Päijät-Häme	3,2 %	2,9 %	-6,0 %	-0,5 %	0,9 %	1,5 %
Keski-Uusimaa	4,0 %	-1,4 %	-11,5 %	-2,2 %	0,7 %	1,8 %
Kainuu	0,0 %	3,2 %	-1,4 %	1,2 %	1,7 %	1,8 %
Satakunta	2,2 %	-1,7 %	0,8 %	2,2 %	2,0 %	1,9 %
Kanta-Häme	1,8 %	-0,9 %	-4,8 %	0,6 %	1,7 %	2,0 %
Keski-Pohjanmaa	2,1 %	-1,6 %	-2,2 %	1,4 %	2,2 %	2,6 %
Pohjanmaa	1,6 %	1,5 %	-1,4 %	1,5 %	2,5 %	2,7 %
Pohjois-Karjala	6,0 %	-0,1 %	-0,6 %	2,4 %	2,9 %	3,1 %
Pirkanmaa	1,5 %	2,2 %	5,5 %	4,6 %	4,1 %	3,8 %
Pohjois-Pohjanmaa	3,0 %	3,5 %	3,1 %	3,7 %	3,9 %	3,9 %
Varsinais-Suomi	2,6 %	1,0 %	3,8 %	5,0 %	4,9 %	4,7 %
Länsi-Uusimaa	0,0 %	2,9 %	11,6 %	7,8 %	6,4 %	5,7 %
Helsinki	3,8 %	4,2 %	19,1 %	10,8 %	8,3 %	7,0 %
Vantaa ja Kerava	1,7 %	-2,1 %	10,6 %	9,9 %	9,1 %	8,3 %
Manner-Suomi yht.	2,9 %	1,3 %	-0,1 %	2,6 %	3,1 %	3,2 %

Taulukossa 4 on simuloitu, millainen kustannusten muutos alueen pitäisi saavuttaa vuosittain kattaakseen alijäämät taulukossa esitettyyn tavoitevuoteen mennessä. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on ollut ylijäämäinen koko toimintansa ajan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue sai alijäämänsä katetuksi vuoden 2025 lopussa. Tasapainoisen tuloksen vuonna 2026 saavuttaakseen Helsingin kaupungin nettokustannusten kasvu voisi yltää jopa yli 19 prosenttiin ja Länsi-Uudellamaalla yli 11 prosenttiin.

Lähde: VM: Hyvinvointialueiden talouden näkymät 2027–2030_tau
stamuistio

Etelä-Karjalassa sopeutukset tehty täysimittaisesti, mutta rahoitus johtaa väistämättä uusien alijäämien kertymiseen – vanhojen alijäämien lisäksi

- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoitushakemusta käsitelleen valmistelutyöryhmän muistiossa 20.3.2026, on todettu:

” -- , myöskään tämä ryhmä ei ole tunnistanut uusia sopeuttamistoimia, joita alueen tulisi tehdä tai joita se olisi jättänyt tekemättä.”

→ valmistelutyöryhmän vetovastuu on **valtionvarainministeriöllä**.

- Vuoden 2027 ja 2028 rahoitus kehittyi III vaiheen uudistuksella ”perälautamallin” auttamana 0 %:a. Pelkästään palkkaratkaisujen ja yleisen kustannustason nousun aiheuttamat kustannusten kasvut johtavat alueella kustannusten kasvuun kymmenillä miljoonilla euroilla ja tasapainoiseen talouteen pääseminen v. 2029 loppuun mennessä **edellyttäisi edelleen joka vuosi noin 10 %:n henkilöstön irtisanomisia** (= alueen palveluiden romutus)
 - Alueen sopeuttamispotentiaali on valtionvarainministeriönkin edustajien vahvistaman kannan mukaan jo v. 2026 mennessä pitkälti toimeenpantu, eli sopeuttamispotentiaali alueella on enää hyvin rajallista.
 - Vanhat alijäämät v. 2023 -2025 (noin 80 milj. euroa) ovat kattamatta, ja uutta alijäämää alkaa väistämättä syntyä jälleen v. 2027.
 - Alue on toimeenpannut maksimaaliset sopeuttamiset saavuttaakseen valtion rahoituksen tason vuodelle 2026, pitäen sisällään mm. 30 %:n vuodeosastojen sulkemiset ja lähes 30 %:n työvoiman vuokratilustusten vähentämiset, ja samalla turvannut palvelujen järjestämisen asukkaille.

SOPEUTUSTOIMIEN EDISTYMISEN ARVIOINTI

Toiminnan ja talouden muutosten tilanne toukokuussa 2026

Etelä-Karjalan hyvinvointialueella toteutettiin vuoden 2025 lopussa koko organisaation kattaneet YT-neuvottelut.

Tavoitteena oli sopeuttaa toiminta vastaamaan valtion rahoitusta vuonna 2026. Yhteensä sopeutustoimien arvo oli noin 40 miljoonaa euroa.

Vertailut tehty vuoden 2025 vastaavaan aikaan.

HENKILÖSTÖ

-6,6 %

Henkilötyövuodet (HTV2) laskussa.

Henkilöstön määrä väheni ollen selkeästi pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

-11,3 %

Sairauspoissaolot vähentyneet.

Sairauspoissaolopäivien määrä suhteessa henkilötyövuosiin väheni merkittävästi.

-29,7%

Työvoiman vuokrauskustannukset laskivat.

Vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt merkittävästi.

3,7/5

Henkilöstötyytyväisyys vakaalla tasolla

77 % pulssikyselyyn vastanneista kokee tehtävänkuvansa selkeiksi.

DIGITAALINEN MUUTOS JA KAIKU24

60 204

Oma Ekhva käyttäjä

103 000 käytyä keskustelua.

-41 %

Puhelut vähenivät.

Ohjautuminen hoidon jatkuvuus tiimiin kohtalainen, 71 %.

+39 %

Chat keskustelut lisääntyivät.

-32 %

Sanelut vähenivät.

Puheentunnistuksen käyttö ei ole lisääntynyt.

PALVELUVERKKO

-30 %

Vuodeosastopaikat vähenivät.

Erikoissairaanhoidossa oli 70 vuodepaikkaa ja kuntoutuksessa 56 vuodepaikkaa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

-8,0 %

Rakennusten lukumäärä

-6,3 %

Kokonaishuoneala

Toimitilojen ja rakennustan määrä on vähentynyt.

-12,9 %

Palveluostot vähenivät.

Ulkopuolisilta palvelutuottajilta tehtyjen ostojen kustannukset laskivat merkittävästi.

ASIAKASKOKEMUS

63 %

Suositteluindeksi noussut 10 %-yksikköä.

Asiakastyytyväisyys (NPS) pysynyt vahvana.

PALVELUIDEN SAATAVUUS

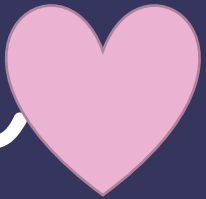
97 %

Erikoissairaanhoidossa hoitoon pääsy alle 6kk.

99 %

Lastensuojelun arvioinnit tavoiteajassa.

Perhepalvelut ja erikoissairaanhoito pysyneet vakaina.

Kiitos !

#mieturvaan #mieuskallan #mievastaan #mievälitän